

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

19 март 2013 година *

„Обжалване — Държавни помощи — Финансови мерки в полза на France Télécom — Проект за заем от акционер — Публични изявления на член на френското правителство — Решение, с което помощта се обявява за несъвместима с общия пазар и не се разпорежда възстановяването ѝ — Понятие за държавна помощ — Понятие за икономическо предимство — Понятие за ангажиране на държавни ресурси“

По съединени дела C-399/10 P и C-401/10 P

с предмет две жалби на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадени съответно на 4 и 3 август 2010 г.,

Bouygues SA, установено в Париж (Франция),

Bouygues Télécom SA, установено в Булон-Биянкур (Франция),

за които се явяват C. Baldon, J. Blouet-Gaillard, J. Vogel, F. Sureau и D. Theophile, avocats,

жалбоподатели,

като другите страни в производството са:

Европейска комисия, за която се явяват г-н C. Giolito, г-н D. Grespan и г-н S. Thomas, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник в първоинстанционното производство,

Френска република, за която се явяват г-н G. de Bergues и г-н J. Gstalter, в качеството на представители,

жалбоподател в първоинстанционното производство,

подпомагана от:

Федерална република Германия, за която се явяват г-н T. Henze и г-н J. Möller, в качеството на представители, подпомагани от U. Soltész, Rechtsanwalt,

встъпила страна в производството по обжалване,

France Télécom SA, установено в Париж, за което се явяват първоначално S. Hautbourg, S. Quesson и L. Olza Moreno, avocats, впоследствие S. Hautbourg и S. Quesson, avocats,

* Език на производството: френски.

Association française des opérateurs de réseaux и services de télécommunications (AFORS Télécom), установено в Париж,

жалбоподатели в първоинстанционното производство

и

Европейска комисия, за която се явяват г-н С. Giolito, г-н D. Grespan и г-н S. Thomas, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Френска република, за която се явяват г-н G. de Bergues и г-н J. Gstalter, в качеството на представители,

жалбоподател в първоинстанционното производство,

подпомагана от:

Федерална република Германия, за която се явяват г-н T. Henze и г-н J. Möller, в качеството на представители, подпомагани от U. Soltész, Rechtsanwalt,

встъпила страна в производството по обжалване,

Bouygues SA, установено в Париж,

Bouygues Télécom SA, установено в Булон-Биянкур,

за които се явяват С. Baldon, J. Blouet-Gaillard, J. Vogel, F. Sureau и D. Theophile, avocats,

France Télécom SA, установено в Париж, за което се явяват първоначално S. Hautbourg, S. Quesson и L. Olza Moreno, avocats, впоследствие S. Hautbourg и S. Quesson, avocats,

Association française des opérateurs de réseaux и services de télécommunications (AFORS Télécom), установено в Париж,

жалбоподатели в първоинстанционното производство

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н K. Lenaerts, заместник-председател, г-н A. Tizzano, г-н M. Ilešič, г-н J. Malenovský, председатели на състави, г-н U. Lohmus, г-н E. Levits, г-н J.-С. Bonichot, г-н Ал. Арабаджиев (докладчик), г-н J.-J. Kasel и г-н M. Safjan, съдии,

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,

секретар: г-жа A. Impellizzeri, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 13 март 2012 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 28 юни 2012 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбите си Bouygues SA и Bouygues Télécom SA (наричани по-нататък заедно „дружествата Bouygues“), от една страна, и Европейската комисия, от друга страна, искат отмяната на Решение на Общия съд на Европейския съюз от 21 май 2010 г. по дело Франция и др./Комисия (T-425/04, T-444/04, T-450/04 и T-456/04, Сборник, стр. II-2099, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), с което този съд, от една страна, отменя член 1 от Решение 2006/621/ЕО на Комисията от 2 август 2004 година относно държавната помощ, приведена в действие от Франция в полза на France Télécom (ОВ L 257, 2006 г., стр. 11, наричано по-нататък „спорното решение“), и от друга страна, обявява, че не следва да се произнася по исканията за отмяна на член 2 от това решение.

Обстоятелства, предхождащи спора

Общ контекст на делото

- 2 France Télécom SA (наричано по-нататък „FT“), оператор и доставчик на далекосъобщителни мрежи и услуги, е учредено през 1991 г. като публичноправно юридическо лице, а от 31 декември 1996 г. е със статут на акционерно дружество. От октомври 1997 г. FT се котира на борсата. През 2002 г. делът на френската държава в капитала на FT възлиза на 56,45 %, като останалата част от капитала е разпределена между публично предлагани акции (32,25 %), акции, притежавани от самото дружество (8,26 %) и акции, притежавани от работниците и служителите на дружеството (3,04 %).
- 3 През първото тримесечие на 2002 г. FT обявява в публикувания си финансов отчет за 2001 г. нетен дълг в размер на 63,5 милиарда евро и загуба в размер на 8,3 милиарда евро.
- 4 През периода март—юни 2002 г. рейтинговите агенции Moody's и Standard & Poor's (наричана по-нататък „S & P“) намаляват рейтинга на FT и променят перспективата му на отрицателна. По-специално, на 24 юни 2002 г. Moody's намалява краткосрочния и дългосрочния кредитен рейтинг на FT до последната позиция в инвестиционния клас („investment grade“). Успоредно с това курсът на акциите на FT значително спада.
- 5 Предвид финансовото положение на FT, в интервю, публикувано на 12 юли 2002 г. в ежедневника „Les Échos“ (наричано по-нататък „изявлението от 12 юли 2002 г.“), френският министър на икономиката, финансите и промишлеността заявява, че ако FT има проблеми с финансирането, френската държава ще вземе необходимите за преодоляването им решения.
- 6 На същата дата S & P намалява дългосрочния кредитен рейтинг на FT до последната позиция в инвестиционния клас, като посочва, че този клас се запазва само поради посоченото от френската държава във връзка с FT.
- 7 На 12 септември 2002 г. френските власти обявяват, че са приели оставката на изпълнителния директор на FT.

- 8 На 13 септември 2002 г. FT публикува шестмесечния си отчет, който потвърждава, че към 30 юни 2002 г. консолидираните собствени средства на FT са придобили отрицателна стойност в размер на 440 милиона евро и че нетният му дълг е достигнал 69,69 милиарда евро, от които 48,9 милиарда евро задължения по облигации с падеж през периода 2003—2005 г.
- 9 В прессъобщение относно финансовото положение на FT от 13 септември 2002 г. френските власти по същество заявяват, че френската държава ще допринесе за увеличаването на собствените средства на FT и ще предприеме, ако е необходимо, мерки, които да позволяват да се избегнат всякакви проблеми с финансирането на FT.
- 10 Същия ден агенцията Moody's променя перспективата на дълга на FT от отрицателна на стабилна поради потвърждаването от страна на френската държава на поетия ангажимент за подкрепа на FT.
- 11 На 2 октомври 2002 г. е назначен новият изпълнителен директор на FT. Прессъобщението за това назначение по същество потвърждава изявлението в прессъобщението от 13 септември 2002 г., предадено в точка 9 от настоящото решение.
- 12 На заседание на управителния съвет на FT от 4 декември 2002 г. новите ръководители на FT представят план за действие, озаглавен „Ambition FT 2005“ (наричан по-нататък „план „Ambition 2005“), насочен главно към уравнивяването на баланса на FT чрез увеличаване на собствените средства с 15 милиарда евро.
- 13 Представянето на план „Ambition 2005“ е придружено от прессъобщение на министъра на икономиката, финансите и промишлеността от 4 декември 2002 г. (наричано по-нататък „съобщението от 4 декември 2002 г.“), което гласи следното:

„Министърът на икономиката [...] потвърждава подкрепата на [френската] държава за одобрения от Управителния съвет на [FT] от 4 декември [2002 г.] план за действие. 1) Групата [FT] представлява вътрешно съгласувана индустриална единица, чиито резултати са забележителни. Днес обаче [FT] трябва да се справи със своята дестабилизирана финансова структура, с нуждата от собствени средства и от рефинансиране в средносрочен план. Това положение е резултат от провала на зле управлявани и извършени в момент на най-голям финансов „балон“ предходни инвестиции и по-общо от спада на пазарите. Невъзможността на [FT] да финансира развитието си по начин, различен от поемането на дългове, утежни това положение. 2) [Френската] държава [...], която е мажоритарен акционер, поиска от новите ръководители да възстановят финансовото равновесие на [FT], като в същото време запазят целостта на групата [...] 3) Като се има предвид изготвеният от ръководителите план за действие и перспективата за възвръщаемост на инвестицията, [френската] държава[...] ще участва в увеличаването на собствените средства с 15 милиарда евро пропорционално на дела си от капитала, т.е. с инвестиция от 9 милиарда евро. [Френската] държава[...] акционер счита, че по този начин ще действа като разумен инвеститор. [FT] трябва да определи конкретните начини и срокове за увеличаване на собствените си средства. [Френското] правителство[...] желае това да се извърши, като най-внимателно се вземе предвид положението на индивидуалните акционери и това на акционерите, които са работници и служители на [FT]. За да даде на [FT] възможност за извършване на пазарна операция в най-подходящия момент, [френската] държава е готова да плати авансово своя дял от увеличаването на собствените средства чрез предоставянето на [FT] на временен заем от акционер, при лихва при пазарни условия. 4) Целият дял на [френската] държава[...] във [FT] ще бъде прехвърлен на публичното промишлено-търговско предприятие [Предприятие за петролни изследвания и дейности (ERAP) (наричано по-нататък „ERAP“)]. То ще се сключи заеми, като използва финансовите пазари, за да финансира дела на [френската] държава[...] в увеличаването на собствените средства на [FT]“.

- 14 На 11 и 12 декември 2002 г. FT пуска две последователни емисии облигации на обща стойност от 2,9 милиарда евро.
- 15 На 17 декември 2002 г. S & P уточнява, че от юли 2002 г. подкрепата на френската държава е един от ключовите фактори за поддържането на рейтинга на FT на равнище сигурна инвестиция и че съобщението за заема от акционер и поемането на задължение за участие, пропорционално на притежавания от френската държава дял от капитала на FT, в рекапитализация с 15 милиарда евро са потвърждение за тази подкрепа.
- 16 На 20 декември 2002 г. ERAP предоставя на FT парафиран и подписан проектодоговор за заем от акционер (наричан по-нататък „офертата за заем от акционер“). Последното не подписва този проектодоговор и заемът от акционер така и не се предоставя.
- 17 На 15 януари 2003 г. FT сключва заеми, като издава облигации на обща стойност от 5,5 милиарда евро. Тези облигационни заеми не са обезпечени или гарантирани от държавата. На 10 февруари 2003 г. FT подновява част в размер на 15 милиарда евро от синдикиран кредит с настъпващ падеж.
- 18 На 4 март 2003 г. стартира предвидената в план „Ambition 2005“ операция по увеличаване на собствените средства. На 24 март 2003 г. FT увеличава капитала си с 15 милиарда евро. Френската държава участва в тази операция с 9 милиарда евро, пропорционално на дела си от капитала на FT. Операцията приключва на 11 април 2003 г.
- 19 FT приключва отчетната 2002 година със загуба от около 21 милиарда евро и нетен финансов дълг от около 68 милиарда евро. Отчетът за 2002 година, публикуван от FT на 5 март 2003 г., показва повишаване на оборота с 8,4 %, на оперативната печалба преди амортизационни отчисления с 21,1 % и на оперативния резултат с 30,9 %. Към 14 април 2003 г. френската държава притежава 58,9 % от капитала на FT, 28,6 % от който посредством ERAP.

Административното производство и спорното решение

- 20 На 4 декември 2002 г. Френската република уведомява Комисията за предвидените в план „Ambition 2005“ финансови мерки, включително за офертата за заем от акционер.
- 21 На 22 януари 2003 г. дружествата Bouygues, две дружества, учредени по френското право, едното от които, Bouygues Télécom SA, осъществява дейност на френския пазар за мобилна телефония, сезират Комисията с жалба относно някои помощи, които по техни твърдения френската държава е предоставила на FT, от една страна, чрез публичните изявления на френските власти в полза на FT от и след юли 2002 г. (наричани по-нататък „изявленията от и след юли 2002 г.“) и от друга страна, чрез офертата от 4 декември 2002 г. за заем от акционер в размер на 9 милиарда евро.
- 22 На 12 март 2003 г. в *Официален вестник на Европейския съюз* (ОВ С 57, стр. 5) е публикувано решението на Комисията за започване на предвидената в член 88, параграф 2 ЕО официална процедура по разследване във връзка по-специално с приетите от френската държава в подкрепа на FT финансови мерки (наричано по-нататък „решението за започване на официалната процедура по разследване“).
- 23 На 3 август 2004 г. Комисията уведомява френските власти за спорното решение. Член 1 от това решение предвижда, че „поставен в контекста на изявленията [...] от и след юли 2002 г., заемът от акционер, предоставен от [Френската република] на [FT] през декември 2002 г. под формата

на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро, представлява държавна помощ, несъвместима с общия пазар“ [неофициален превод]. Съгласно член 2 от решението „[п]омощта по член 1 не подлежи на възстановяване“ [неофициален превод].

- 24 В съображения 17—26 от посоченото решение, Комисията констатира, че от юни 2002 г. финансовото положение на FT се характеризира със сериозни структурни проблеми, а балансът му не е уравновесен. Според съображение 37 от същото решение към датата на изявлението от 12 юли 2002 г. рейтинговите агенции S & P и Moody's са били на път да намалят рейтинга на дълга на FT до равнище на спекулативна облигация („junk bond“).
- 25 Така в съображение 39 от спорното решение, Комисията приема, че през юли 2002 г. FT е изпаднало в криза на доверие, заплашваща да възпрепятства предвидените рефинансирания и да изложи на риск ликвидността му през 2003 г. Тя уточнява, по-специално в съображения 212 и 222 от решението, че като са имали предвид прессъобщенията на френските власти от 13 септември и 2 октомври 2002 г., рейтинговите агенции Moody's et S & P са променили преценката си относно управлението на дълга на FT и са посочили, че е налице повишаване на доверието на пазара.
- 26 В съображения 185—187 от спорното решение Комисията посочва, че приетите през декември 2002 г. мерки, за които е направено уведомление, се предшестват по-специално от изявенията от и след юли 2002 г. и че според нея тези изявления са оказали влияние върху начина, по който положението на FT се възприема на пазарите и от икономическите оператори през декември 2002 г. Комисията счита, че поради това посочените изявления и мерките, за които е направено уведомление, могат да се разглеждат като едно цяло.
- 27 В съображения 188, 189 и 203—219 от посоченото решение тази институция уточнява, че според нея изявлението от 12 юли 2002 г. очевидно е оказало влияние върху пазарите и е предоставило икономическо предимство на FT. Въпреки това, след като анализира множество правни доводи, Комисията приема, че не разполага с достатъчно доказателства, позволяващи да се установи, че това изявление е можело да ангажира поне потенциално държавни ресурси.
- 28 За сметка на това, в съображения 194—196 от спорното решение Комисията приема, че офертата за заем от акционер е предоставила предимство в полза на FT и потенциално е ангажирала държавни ресурси. Всъщност според Комисията, от една страна, тази оферта е позволила на FT да увеличи способите си за финансиране и да успокои пазара относно способността си да изпълнява задълженията си в срок. От друга страна, съобщението за предоставяне на разположение на заема от акционер в съчетание с обстоятелството, че са били изпълнени условията за предоставяне на такъв заем, е създавало потенциална допълнителна тежест за държавните ресурси посредством създадената на пазара привидност за действително предоставяне на заема и накрая, посредством изпращането на офертата за заем от акционер.
- 29 В съображения 197—201 от посоченото решение Комисията приема също така, че в конкурентния сектор на далекосъобщенията предимства като тези, от които се е ползвало FT, нарушават или заплашват да нарушат конкуренцията по особено чувствителен начин и може да засегнат търговията между държавите членки.
- 30 В съображения 203—256 от спорното решение Комисията приема, че в светлината на отражението върху пазара по-специално на изявенията от и след юли 2002 г. мерките, за които е направено уведомление, не отговарят нито на критерия на разумния частен инвеститор, действащ в условията на пазарна икономика, нито на критериите на помощи за оздравяване или реструктуриране на предприятие в затруднение. Поради това тя заключава, че разглежданите мерки представляват държавна помощ, която е несъвместима с общия пазар.

- 31 Тъй като обаче счита, че отражението на тази помощ не може се определи с точност и че общото анализиране на елементите на помощта, различни от офертата за заем от акционер, с оглед на съвместимостта им с правилата в областта на държавните помощи е нов подход, в съображения 257—264 от решението Комисията приема, че правото на защита и принципът на защита на оправданите правни очаквания не допускат възстановяване на помощта.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

- 32 С жалбите си пред Общия съд Френската република, FT и дружествата Bouygues искат спорното решение да бъде отменено изцяло, а Association française des opérateurs de réseaux et services de télécommunications [Френско сдружение на операторите на далекосъобщителни мрежи и услуги] (AFORS Télécom) иска то да бъде отменено частично.
- 33 В подкрепа на искането за отмяна на член 1 от спорното решение са по-конкретно изтъкнатите от Френската република и FT второ основание, изведено от грешка при прилагане на правото, допусната при прилагане на понятието за държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО по отношение на мерките, за които е направено уведомяване, и трето основание, изведено от явни грешки в преценката на съдържанието и/или на твърдените последици от изявленията от и след юли 2002 г.
- 34 В подкрепа на искането за отмяна на член 1 от спорното решение, доколкото Комисията отказала да квалифицира като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г., взети поотделно или заедно, е изтъкнатото от дружествата Bouygues първо основание, изведено от нарушение на член 87, параграф 1 ЕО, и второ основание, изведено от това, че мотивите били противоречиви и недостатъчни в нарушение на член 253 ЕО.
- 35 В обжалваното съдебно решение Общият съд разглежда посочените основания заедно, доколкото се отнасят до понятието за държавна помощ.
- 36 В точки 126—133 от решението Общият съд отхвърля по-специално доводите на Комисията, че искането на дружествата Bouygues за отмяна на член 1 от спорното решение, доколкото Комисията отказала да квалифицира като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г., било недопустимо поради липса на правен интерес, тъй като дружествата Bouygues оспорвали единствено мотивите на спорното решение и не могли да извлекат допълнителна полза от установяването на обстоятелството, че изявленията от и след юли 2002 г. също са държавна помощ.
- 37 По съществуването на спора, в точка 215 от обжалваното съдебно решение Общият съд посочва, че за да бъде квалифицирана дадена мярка като държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, е необходимо по-специално тя да води до предимство, което може да приеме различни форми, и да произтича пряко или непряко от държавни ресурси.
- 38 В точка 262 от решението Общият съд уточнява, че съществува изискване за връзка между установеното предимство и ангажирането на държавни ресурси, като посоченото предимство трябва да е тясно свързано със съответна тежест, обременяваща държавния бюджет, или със създаването въз основа на поети от държавата правнообвързващи задължения на достатъчно конкретен икономически риск за държавния бюджет.
- 39 В точка 231 от обжалваното съдебно решение Общият съд дава определение на понятието за предимство, според което предимството предполага, че намесата на държавата трябва да има за последица подобряване на икономическото и/или финансовото положение на получателя.

- 40 Във връзка с конкретния случай в точка 259 от обжалваното съдебно решение Общият съд заключава, че Комисията е доказала, че взети заедно, изявленията от и след юли 2002 г., включително съобщението от 4 декември 2002 г., предоставят предимство на FT по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО.
- 41 За сметка на това в точка 257 от решението Общият съд заключава, че Комисията не е доказала наличието на отделно допълнително предимство, произтичащо от офертата за заем от акционер, чието изпращане на 20 декември 2002 г. не е публично оповестено, като се има предвид, че изявленията от и след юли 2002 г., и в частност съобщението от 4 декември 2002 г., са открили пред FT възможността да рефинансира дълговете си до размер на 9 милиарда евро при съществуващите в този момент условия на пазара на облигации.
- 42 След това Общият съд се спира на въпроса дали установеното от Комисията предимство е произтичало от държавни ресурси.
- 43 В това отношение в точки 269—289 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема по-специално, че изявленията от и след юли 2002 г. не могат да бъдат приравнени на държавна гаранция или да бъдат тълкувани като излагачи ресурсите на френската държава на риск, който представлява прехвърляне на държавни ресурси, и отхвърля искането на дружествата Vouygues за отмяна на член 1 от спорното решение, доколкото Комисията отказала да квалифицира като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г.
- 44 Що се отнася до съобщението от 4 декември 2002 г., в точка 293 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че нито Комисията, нито дружествата Vouygues поддържат, че това съобщение само по себе си съдържа достатъчно ясно, категорично и безусловно поемане на задължение, позволяващо да се заключи, че е налице прехвърляне на държавни ресурси по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО. Освен това в точки 294—298 от решението Общият съд приема, че Комисията не е доказала, че съобщението от 4 декември 2002 г. е довело до прехвърляне на държавни ресурси.
- 45 Що се отнася до офертата за заем от акционер, в точка 299 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че доколкото Комисията не е установила надлежно произтичащо от нея предимство, на още по-голямо основание е невъзможно Общият съд да заключи, че е налице свързано с това предимство прехвърляне на държавни ресурси.
- 46 По-нататък, в точки 302—309 от обжалваното съдебно решение Общият съд разглежда въпроса дали Комисията не е можела все пак — въз основа на обща преценка на изявленията от и след юли 2002 г., заедно със съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер — да заключи, че е налице икономическо предимство, произтичащо от държавни ресурси.
- 47 В това отношение той приема, от една страна, в точка 304 от решението, че с изявленията от и след юли 2002 г. не се предизвестява специфична финансова подкрепа, подобна на тази, която се конкретизира през декември 2002 г., поради което съобщението от 4 декември 2002 г. представлява важно прекъсване на поредицата от събития, довели до рефинансирането на FT.
- 48 От друга страна, в точка 309 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че макар Комисията да е можела да вземе предвид съвкупността от събития, предхождащи съобщението от 4 декември 2002 г., за да характеризира предимството, произтичащо от възстановяването на доверието на финансовите пазари и от подобряване на условията за рефинансиране на FT, това предимство „не води до съответно намаляване на държавния бюджет или до достатъчно конкретен икономическия риск за тежести, обременяващи този бюджет. По-специално това предимство е отделно от предимството, което проектът за заем от акционер [...] може да донесе и което [спорното] решение не установява надлежно“.

49 Ето защо в точка 310 от обжалваното съдебно решение Общият съд заключава, че Комисията не се е съобразила с понятието за държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, като е счела, че поставен в контекста на изявленията от и след юли 2002 г., заемът от акционер води до предоставянето на предимство в полза на FT, което произтича от прехвърляне на държавни ресурси.

Производство пред Съда

50 С молба, подадена в секретариата на Съда на 20 декември 2010 г., Федерална република Германия иска да встъпи по дела С-399/10 Р и С-401/10 Р в подкрепа на исканията на Френската република.

51 С определения от 28 февруари 2011 г. председателят на Съда допуска встъпването на Федерална република Германия по дела С-399/10 Р и С-401/10 Р.

52 С определение от 8 септември 2011 г. той съединява двете дела за целите на устната фаза на производството и на съдебното решение.

Искания на страните

53 Дружествата Vouygues искат Съдът:

- да отмени обжалваното съдебно решение,
- да се произнесе по съществуващото на спора и да отмени член 1 от спорното решение, доколкото не квалифицира като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г., и член 2 от това решение, доколкото не задължава Френската република да накара FT да възстанови установената помощ,
- при условията на евентуалност, в случай че приеме, че етапът на производството не позволява той да реши спора, да върне делото за ново разглеждане от Общия съд,
- да осъди Комисията, FT, Френската република и Федерална република Германия да заплатят съдебните разноски.

54 Комисията иска Съдът:

- да отмени обжалваното съдебно решение в частта, с която е отменен член 1 от спорното решение и тя е осъдена да понесе направените от нея съдебни разноски, както и тези, направени от Френската република и от FT,
- да върне делото за ново разглеждане от Общия съд,
- да не се произнася по съдебните разноски, направени в настоящото производство.

55 FT иска Съдът:

- да отхвърли жалбите,
- ако ги уважи — да върне делото за ново разглеждане от Общия съд,

- в случай че отмени обжалваното съдебно решение, но не върне делото за ново разглеждане от Общия съд — да уважи изцяло или частично исканията му пред първата инстанция,
  - да осъди дружествата Voужues и Комисията да заплатят съдебните разноски.
- 56 Френската република иска Съдът:
- да отхвърли жалбите;
  - ако ги уважи — да върне делото за ново разглеждане от Общия съд,
  - в случай че Съдът откаже да върне делото за ново разглеждане от Общия съд — да уважи изцяло или частично исканията ѝ пред първата инстанция,
  - да осъди дружествата Voужues и Комисията да заплатят съдебните разноски.
- 57 Федерална република Германия подкрепя исканията на Френската република и иска Съдът да осъди дружествата Voужues и Комисията да заплатят и направените от нея съдебни разноски.

По жалбите

- 58 В подкрепа на жалбата си дружествата Voужues излагат две основания.
- 59 В това отношение следва да се напомни, че пред Общия съд дружествата Voужues, от една страна, са подали жалба за отмяна на член 1 от спорното решение, доколкото Комисията отказала да квалифицира като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г., и за отмяна на член 2 от това решение (дело T-450/04) и от друга страна, са встъпили в подкрепа на исканията на Комисията в производството по жалбата на FT за отмяна на същото решение (дело T-444/04).
- 60 С обжалваното съдебно решение Общият съд най-напред приема за допустимо, но неоснователно искането на дружествата Voужues за отмяна на член 1 от спорното решение, доколкото Комисията отказала да квалифицира като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г. (дело T-450/04), след това приема за допустимо и основателно искането на FT за пълна отмяна на член 1 от посоченото решение (дело T-444/04) и накрая, приема, че при тези обстоятелства няма основание да се произнеса по-специално по искането на дружествата Voужues за отмяна на член 2 от същото решение.
- 61 Така първото основание на жалбата на дружествата Voужues се отнася до приетото от Общия съд по дело T-450/04 и с него се изтъква, че Общият съд неправилно е отхвърлил техните доводи, насочени към установяване на грешка при прилагане на правото, която Комисията допуснала, като не квалифицирала като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г.
- 62 Второто основание се отнася до приетото от Общия съд по дело T-444/04 и с него се изтъква, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото, като е отменил спорното решение, доколкото квалифицира като държавни помощи съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети заедно. Това основание се състои от две части, първата от които се извежда от грешка при прилагане на правото, що се отнася до необходимата връзка между предоставеното предимство и ангажирането на държавни ресурси, а втората — от грешка при прилагане на правото при разглеждане на въпроса дали офертата за заем от акционер предоставя предимство в полза на FT.

- 63 В подкрепа на жалбата си Комисията изтъква три основания, с първото от които твърди наличие на противоречие в мотивите на обжалваното съдебно решение.
- 64 С второто основание тя твърди, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото, като е отменил спорното решение, доколкото то квалифицира като държавни помощи съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, разгледани заедно. Това основание се състои от четири части, първата от които се извежда от грешка при прилагане на правото, що се отнася до необходимата връзка между предоставеното предимство и ангажирането на държавни ресурси, втората — от грешка при прилагане на правото, що се отнася до ангажирането на държавни ресурси със съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети заедно, третата — от грешка при прилагане на правото при разглеждане на предимството в полза на FT, дължаща се на неотчитане на прилагането от Комисията на критерия на разумния частен инвеститор, и четвъртата — от незачитане на свободата на преценка на Комисията при извършване на сложни икономически анализи.
- 65 Третото правно основание е изведено от неправилно тълкуване и изопачаване на спорното решение.
- 66 Най-напред следва да се разгледа първото основание на дружествата Vouygues, отнасящо се до квалификацията като държавни помощи на изявленията от и след юли 2002 г., а на второ място следва да се разгледат заедно първата част от второто основание на дружествата Vouygues и първата част от второто основание на Комисията, изведени от грешки при прилагане на правото, свързани с квалифицирането като държавна помощ на съобщението от 4 декември 2002 г. и на офертата за заем от акционер, взети заедно.

По първото основание на дружествата Vouygues относно квалифицирането като държавни помощи на изявленията от и след юли 2002 г.

- 67 С първото основание на жалбите си дружествата Vouygues твърдят, че Общият съд тълкувал твърде стеснително понятието за държавна помощ, изопачил френското право и квалифицирал неправилно фактите, като не приел доводите им, че Комисията допуснала грешка при прилагане на правото, като е отказала да квалифицира като държавна помощ изявленията от и след юли 2002 г.
- 68 В това отношение следва да се напомни, че по дело T-450/04 дружествата Vouygues са искали по-специално да се отмени член 1 от спорното решение, доколкото с него мълчаливо не са приети доводите им, изложени както в жалбата, подадена на 22 януари 2003 г. пред Комисията, така и в административното производство, че изявленията от и след юли 2002 г. сами по себе си представляват държавна помощ.
- 69 В точки 36 и 43 от настоящото решение беше посочено, че от точки 133 и 325 от обжалваното съдебно решение е видно, че Общият съд е приел това искане за допустимо, но неоснователно.
- 70 В това отношение следва да се установи, че по-специално от подробното описание на разглежданите мерки в съображения 39—57 от решението за започване на официална процедура по разследване личи, че това решение се отнася единствено до мерките, за които е извършено уведомяване, и следователно с него Комисията не е поканила заинтересованите страни да представят становища по въпроса дали изявленията от и след юли 2002 г. сами по себе си представляват държавна помощ.
- 71 Според член 4, параграф 4, член 6, параграф 1 и член 13, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [88 ЕО] (ОВ L 83, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г.,

глава 8, том 1, стр. 41) такова решение и такава покана се изискват, както за да се определи предметът на административното производство, така и за да се гарантира възможно най-пълното информиране на Комисията.

- 72 Така, след като не е приела никакво допълнително решение, с което да разшири предмета на административното производство, приключило с приемане на спорното решение, като включи в предмета на това производство въпроса дали изявленията от и след юли 2002 г. сами по себе си представляват държавна помощ, с решението за започване на официална процедура по разследване Комисията не се е произнесла по това твърдение в жалбата, подадена пред нея на 22 януари 2003 г. от дружествата Vouygues.
- 73 По-нататък, от съображение 185 от спорното решение следва, че неговият предмет се отнася до проекта за заем от акционер, за който е уведомена Комисията, и че изявленията от и след юли 2002 г. са взети предвид само доколкото са обективно релевантни за преценката на посочения аванс. Така Комисията е разгледала посочените изявления само като контекст на аванса.
- 74 Освен това в съображения 188, 189, 218 и 219 от спорното решение Комисията е посочила, че не разполага с достатъчно доказателства, за да може да вземе становище по въпроса дали посочените изявления сами по себе си представляват държавна помощ.
- 75 Накрая, от член 1 от спорното решение е видно, че тя квалифицира като държавна помощ, несъвместима с общия пазар, само заема от акционер и споменава изявленията от и след юли 2002 г. единствено като контекст на установената помощ.
- 76 При тези обстоятелства трябва да се установи, че със спорното решение не се изразява становище по твърдението в жалбата на дружествата Vouygues, че изявленията от и след юли 2002 г. сами по себе си представляват държавна помощ.
- 77 Следователно Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точки 128 и 131 от обжалваното съдебно решение, че член 1 от спорното решение съдържа отказ на Комисията да квалифицира изявленията от и след юли 2002 г. като държавна помощ. Всъщност липсата на становище на Комисията по въпроса дали изявленията сами по себе си могат да се квалифицират като държавна помощ, поставен с жалбата на дружествата Vouygues, не може като такава да бъде приравнена на решение за отхвърляне на исканията на тези жалбоподатели.
- 78 Така Общият съд е разгледал въпроси, по които Комисията все още не се е произнесла, и е смесил различните фази на административните и съдебни производства, което е несъвместимо със системата за разпределение на правомощията между Комисията и Съда и с предвидените от Договора за ФЕС способности за защита, както и с изискванията за добро правораздаване (вж. в този смисъл Решение от 11 ноември 1981 г. по дело IBM/Комисия, 60/81, Recueil, стр. 2639, точка 20).
- 79 Следователно първото основание, с което се твърди, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото при преценката на законосъобразността на твърдения отказ на Комисията да квалифицира изявленията от и след юли 2002 г. като държавни помощи, не може да доведе до желанието от жалбоподателите резултат.

По първата част от второто основание на дружествата Vouygues и по първата част от второто основание на Комисията, изведени от грешки при прилагане на правото, допуснати във връзка с квалифицирането на съобщението от 4 декември 2002 г. и на офертата за заем от акционер, взети заедно, като държавна помощ

Доводи на страните

- 80 На първо място, дружествата Vouygues и Комисията изтъкват, че Общият съд неправилно е приел, че за да се установи наличието на държавна помощ, са необходими връзка, която трябва да е тясна, еквивалентност и съответствие между установеното предимство и ангажирането на държавни ресурси. Всъщност от съдебната практика следвало, че посочената връзка може да е непряка и че не се изисква такава еквивалентност или такова съответствие.
- 81 На второ място, те считат, че начинът, по който Общият съд схваща тази връзка, противоречи на принципа, че член 107, параграф 1 ДФЕС не разграничава мерките на държавна намеса според причините за приемането им или според това какво се цели с тях, а ги определя в зависимост от техните последици. Според дружествата Vouygues при наличие на поредица от мерки, които се вписват в една и съща стратегия за намеса в полза на предприятие, като разглежданата в случая, връзката между предимството и използването на държавни ресурси трябва да се преценява общо, като намесата на държавата се разглежда като едно единно и непрекъснато действие.
- 82 Комисията уточнява, че тясно свързани помежду си мерки, които, взети поотделно, могли да убягнат на контрола по отношение на държавните помощи, въпреки че сериозно нарушават конкуренцията, трябвало да се разглеждат заедно. Така според нея заемът от акционер представлявал държавна помощ, ако се разглежда в контекста, създаден от изявленията от и след юли 2002 г.
- 83 ГТ и Френската република поддържат най-напред, че понятието за държавна помощ изисквало достатъчно тясна връзка между предимството за определено предприятие и финансовата тежест за държавата. Те уточняват, че според съдебната практика нямало такава връзка при финансова тежест, обременяваща печалбата на предприятията и водеща до намаляване на данъчните приходи на държавата, но я имало при отказ от страна на държавата от данъчни приходи, които иначе би получила, ако на някои предприятия не беше предоставено непряко предимство.
- 84 Освен това Френската република счита, че ангажирането на държавни ресурси трябва да поражда предимството, а не да е негова последица. Комисията обаче следвала обратната логика.
- 85 Федерална република Германия добавя, че настоящото дело се отнася до „страничните ефекти“ на изявленията от и след юли 2002 г., от които не е възможно да произтече тежест, обременяваща държавния бюджет. Освен това, ако предимство, от което не следва никаква тежест, обременяваща държавния бюджет, може да наруши конкуренцията, това не означавало, че такава мярка трябва да бъде обект на контрола, упражняван по отношение на държавните помощи. Всъщност разширителното тълкуване на критерия за ангажиране на държавни ресурси, което подкрепяли Комисията и дружествата Vouygues, щяло да наложи прилагане на контрола, упражняван по отношение на държавните помощи, по отношение на голям брой изявления, като направените от държавите членки по време на финансовата криза от 2008 г.
- 86 По-нататък, според ГТ и Френската република Общият съд не поставил изискване предимството да съответства на размера на отпуснатите от държавата средства. Той изисквал само корелация между предимството и финансовата тежест за държавния бюджет, в смисъл че предимството

трябва да произтича от такава тежест. Приел също, че ангажирането на държавни ресурси може да е следствие от достатъчно конкретен икономически риск за обременяване на бюджета, но правилно изследвал дали са налице правнообвързващи задължения.

- 87 Накрая, FT поддържа, че принципът, че член 107, параграф 1 ДФЕС определя мерките на държавна намеса в зависимост от техните последици, не освобождава Комисията от задължението да установи какво точно е предимството, от което се е ползвало предприятието, и да прецени дали то произтича от държавни ресурси. Така Комисията не можела въз основа на обща преценка да приеме, че изявленията от и след юли 2002 г. са причина за ангажирането на държавните ресурси, потенциално ангажирани с друга последваща мярка, а именно изпращането на офертата за заем от акционер.
- 88 Освен това Френската република изтъква, че в точки 301—310 от обжалваното съдебно решение Общият съд е анализирал общо декларациите от и след юли 2002 г. и офертата за заем от акционер, и счита за правилен извода му за липса на връзка между установените предимства и ангажирането на държавни ресурси.

Съображения на Съда

- 89 Дружествата Vouygues и Комисията по същество твърдят, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото като е приел, че за установяване наличието на държавна помощ се изисква връзка между, от една страна, предимство, което трябва да се установи поотделно по отношение на съобщението от 4 декември 2002 г. и на офертата за заем от акционер, и от друга страна, ангажиране на държавни ресурси, което да е еквивалентно и съответстващо на някое от така установените предимства.
- 90 В точки 40 и 41 от настоящото решение беше посочено, че Общият съд е приел, че е доказано предоставянето на предимство на FT със съобщението от 4 декември 2002 г., но не е доказано отделно допълнително предимство, произтичащо от офертата за заем от акционер.
- 91 В точка 262 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че така установеното предимство „трябва да произтича от прехвърлянето на държавни ресурси“ и че това „изискване за връзка между установеното предимство и ангажирането на държавни ресурси по принцип предполага, че посоченото предимство е тясно свързано със съответна тежест, която обременява държавния бюджет, или със създаването, въз основа на поети от държавата правнообвързващи задължения, на достатъчно конкретен икономически риск за държавния бюджет“.
- 92 В точки 293—298 от обжалваното съдебно решение Общият съд разглежда отделно съобщението от 4 декември 2002 г. По-специално в точки 293—295 от това решение той приема, че не следва да проверява дали това съобщение води до прехвърляне на държавни ресурси, след като нито Комисията, нито дружествата Vouygues са изложили такъв довод или са представили релевантни доказателства в това отношение.
- 93 В точка 296 от обжалваното съдебно решение Общият съд добавя, че „във всички случаи произтичащото от [това] съобщение[...] прехвърляне на държавни ресурси може да съответства единствено на предимство, състоящо се в откриването на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро, както изрично е предвидено в [...] съобщение[то]“, и че „това предимство е отделно от предимството, произтичащо от изявленията от и след юли 2002 г., за което в [спорното] решение се приема, че е налице“.

- 94 В точка 297 от обжалваното съдебно решение Общият съд уточнява, че „изискване[то] за връзка между идентифицираното предимство и прехвърлянето на държавни ресурси предполага, че посоченото предимство съответства на еквивалентна тежест, която обременява държавния бюджет [...]. Не такъв обаче е настоящият случай, що се отнася до връзката между [...] предимство[то], състоящо се в изявленията от и след юли 2002 г. [...] и твърдяното прехвърляне на държавни ресурси, състоящо се в откриването на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро, така както е предвидено в съобщението от 4 декември 2002 г.“.
- 95 Що се отнася до офертата за заем от акционер, в точка 299 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че доколкото Комисията не е установила надлежно наличието на произтичащо от нея предимство, на още по-голямо основание е невъзможно Общият съд да заключи, че е налице свързано с това предимство прехвърляне на държавни ресурси.
- 96 Накрая, доколкото Комисията е установила наличие на държавна помощ въз основа на обща преценка на изявленията от и след юли 2002 г. и на офертата за заем от акционер, Общият съд приема в точка 307 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не може „да се освободи от задължението си да установи свързано със съответно прехвърляне на държавни ресурси специфично предимство“, а в точка 309 от решението, че макар Комисията да е можела да вземе предвид съвкупността от събития, които предхождат съобщението от 4 декември 2002 г., за да характеризира предимството, състоящо се във възстановяване на доверието на финансовите пазари и подобряване на условията за рефинансиране на FT, това предимство „не води до съответно намаляване на държавния бюджет или до достатъчно конкретен икономическия риск за тежести, обременяващи този бюджет. По-специално това предимство е отделно от предимството, което [офертата] за заем от акционер [...] може да донесе и което [спорното] решение не установява надлежно“.
- 97 От изложеното следва, че Общият съд счита, че Комисията е била длъжна да прецени, поотделно за всяка мярка на държавна намеса, дали се предоставя специфично предимство чрез държавни ресурси. Освен това той приема, че само при намаляване на държавния бюджет или при достатъчно конкретен икономически риск за обременяване на този бюджет с тежест, които са тясно свързани със и съответстват на така установеното предимство, е изпълнено условието за финансиране чрез държавни ресурси по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 98 В това отношение най-напред следва да се посочи, че съгласно член 107, параграф 1 ДФЕС, освен когато е предвидено друго в Договорите, всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар.
- 99 Следователно само предимствата, предоставени пряко или непряко чрез държавни ресурси или представляващи допълнителна тежест за държавата, следва да се считат за помощи по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. Всъщност от самия текст на тази разпоредба и от процесуалните правила, установени в член 108 ДФЕС, следва, че предимствата, предоставени чрез средства, различни от държавни ресурси, не попадат в приложното поле на разглежданите разпоредби (вж. в този смисъл Решение от 17 март 1993 г. по дело *Sloman Neptun*, C-72/91 и C-73/91, Recueil, стр. I-887, точка 19, Решение от 1 декември 1998 г. по дело *Ecotrade*, C-200/97, Recueil, стр. I-7907, точка 35 и Решение от 13 март 2001 г. по дело *PreussenElektra*, C-379/98, Recueil, стр. I-2099, точка 58).
- 100 Важно е да се посочи, че според постоянната съдебна практика не е необходимо във всички случаи да се установява, че е било извършено прехвърляне на държавни ресурси, за да може предоставеното на едно или на няколко предприятия предимство да се счете за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС (вж. в този смисъл Решение от 15 март

1994 г. по дело *Banco Exterior de España*, C-387/92, Recueil, стр. I-877, точка 14, Решение от 19 май 1999 г. по дело *Италия/Комисия*, C-6/97, Recueil, стр. I-2981, точка 16 и Решение от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия*, C-482/99, Recueil, стр. I-4397, точка 36).

- 101 Така за държавни помощи се считат по-специално други видове намеса, облекчаващи под различна форма тежестите, които обичайно натоварват бюджета на едно предприятие и които, без да са субсидии в строгия смисъл на думата, имат същото естество и последици (вж. в този смисъл Решение по дело *Banco Exterior de España*, посочено по-горе, точка 13, Решение от 17 юни 1999 г. по дело *Белгия/Комисия*, C-75/97, Recueil, стр. I-3671, точка 23 и Решение от 19 септември 2000 г. по дело *Германия/Комисия*, C-156/98, Recueil, стр. I-6857, точка 25).
- 102 Всъщност според постоянната съдебна практика член 107, параграф 1 ДФЕС определя мерките на държавна намеса в зависимост от техните последици (Решение от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF и др.*, C-124/10 P, точка 77 и цитираната съдебна практика).
- 103 Тъй като обаче има различни форми на държавна намеса и тъй като мерките, чрез които тя се извършва, трябва да се преценяват в зависимост от техните последици, не може да се изключи възможността, както основателно поддържат дружествата *Vouygues* и Комисията, няколко последователни мерки да се разгледат като една-единствена за целите на прилагането на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 104 Такъв може да е по-конкретно случаят, когато последователните мерки на държавна намеса са така тясно свързани предвид хронологията на приемането им, целта им и положението на предприятието към момента на приемането им, че е невъзможно да бъдат отделени една от друга (вж. в този смисъл Решение от 24 април 1980 г. по дело *Комисия/Италия*, 72/79, Recueil, стр. 1411, точка 24).
- 105 От изложеното следва, че като е приел, че е необходимо да се установи намаляване на държавния бюджет или достатъчно конкретен икономически риск за обременяването му с тежест, които са тясно свързани със, съответстват на или са породени от специфично предимство, произтичащо било от съобщението от 4 декември 2002 г., било от офертата за заем от акционер, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, състояща се в прилагането на критерий, който изначално изключва възможността тези мерки на държавна намеса да бъдат разглеждани като една-единствена мярка в зависимост от връзките помежду им и от техните последици.
- 106 По-нататък е важно да се отбележи, че от практиката на Съда следва, че е възможно мярка на държавна намеса — годна да постави предприятията, за които се прилага, в по-благоприятно положение от други предприятия и едновременно с това да породи достатъчно конкретен риск за бъдещо възникване на допълнителна тежест за държавата — да бъде обременяваща за държавните ресурси (вж. в този смисъл Решение по дело *Ecotrade*, посочено по-горе, точка 41).
- 107 В частност Съдът е имал повод да уточни, че предимствата, предоставени под формата на държавна гаранция, може да доведат до допълнителна тежест за държавата (вж. в този смисъл Решение по дело *Ecotrade*, посочено по-горе, точка 43 и Решение от 8 декември 2011 г. по дело *Residex Capital IV*, C-275/10, Сборник, стр. I-13043, точки 39—42).
- 108 Освен това Съдът вече е приел, че след като от икономическа гледна точка промяната в пазарните условия, пораждаща непряко предоставено на определени предприятия предимство, е последица от загубата на приходи за публичните власти, дори наличието на самостоятелно решение на инвеститори не премахва връзката, съществуваща между посочената загуба и предимството, от което се ползват съответните предприятия (вж. в този смисъл Решение по дело *Германия/Комисия*, посочено по-горе, точки 25—28).

- 109 Следователно, за да се приеме, че е налице държавна помощ, Комисията трябва да докаже съществуването на достатъчно пряка връзка между, от една страна, предимството, предоставено на получателя на помощта, и от друга, намаляването на държавния бюджет или дори възникването на достатъчно конкретен икономически риск за обременяването му с тежести (вж. в този смисъл Решение от 8 септември 2011 г. по дело Комисия/Нидерландия, С-279/08 Р, Сборник, стр. I-7671, точка 111).
- 110 За сметка на това, противно на приетото от Общия съд, не е необходимо нито такова намаляване или дори риск да съответства или да е еквивалентно/еквивалентен на посоченото предимство, нито последното да е предоставено за сметка на такова намаляване или на такъв риск, нито то да е от същото естество като ангажирането на държавни ресурси, от които произтича.
- 111 От изложеното следва, че Общият е допуснал грешки при прилагане на правото както при упражняването на контрол по отношение на начина, по който Комисията е установила наличие на държавна намеса, предоставяща държавна помощ, така и при преценката на връзките между установеното предимство и констатираното от Комисията ангажиране на държавни ресурси.
- 112 На последно място, този извод не се разколебава от довода на Френската република, че в точки 301—310 от обжалваното съдебно решение Общият съд е извършил общ анализ на връзката между предимството и ангажирането на държавни ресурси. Всъщност по-специално от резюмираните в точка 96 от настоящото решение мотиви следва, че при извършване на тази преценка Общият съд е приложил само неправилните критерии, посочени в точки 105 и 110 от настоящото решение.
- 113 Допуснатите от Общия съд грешки при прилагане на правото опорочават разсъжденията, на които се основава изводът в точка 310 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не се е съобразила с понятието за помощ, поради което първата част от второто основание на дружествата Vouygues и първата част от второто основание на Комисията следва да бъдат уважени.
- 114 При тези обстоятелства обжалваното съдебно решение следва да бъде отменено, без да е необходимо да се разглеждат останалите основания на жалбите.

По жалбата пред Общия съд

- 115 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз в случай на отмяна на решение на Общия съд Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това.
- 116 В конкретния случай Съдът разполага с фактите и доказателствата, необходими за окончателно решаване на спора, от една страна, що се отнася до искането по дело Т-450/04 за отмяна на член 1 от спорното решение, доколкото Комисията е отказала да квалифицира като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г., и от друга страна, що се отнася до втората част от второто основание и по третото основание, изложени от Френската република и FT в подкрепа на жалбите им по дела Т-425/04 и Т-444/04, доколкото с тази част и с това основание се оспорва установеното със спорното решение наличие на предимство, предоставено от френската държава на FT.

По искането по дело T-450/04 за отмяна на член 1 от спорното решение

- 117 От точки 70—79 от настоящото решение следва, че в спорното решение не е изразено становище по изложения в жалбата на дружествата Bouygues довод, че изявленията от и след юли 2002 г. сами по себе си представляват държавни помощи.
- 118 Следователно основанията на жалбата за отмяна на член 1 от спорното решение, доколкото Комисията е отказала да квалифицира изявленията от и след юли 2002 г. като държавни помощи, не могат да доведат до желанния резултат.

По втората част от второто основание и по третото основание, изложени от Френската република и FT, доколкото с тях се оспорва установеното със спорното решение наличие на предимство, предоставено от френската държава на FT

Доводи на страните

- 119 С втората част от второто основание на жалбите си Френската република и FT поддържат, че Комисията неправилно е стигнала до извода за наличието на държавна помощ, като е взела предвид две отделни събития, а именно изявленията от и след юли 2002 г., от една страна, и мерките на намеса на френската държава през декември 2002 г., от друга. Тези събития обаче настъпили по различно време и не било възможно да се разглеждат като една-единствена мярка. Самата Комисия признавала, че нито едно от тях, взето поотделно, не би било достатъчно, за да обоснове този извод.
- 120 С третото основание на жалбите си Френската република и FT поддържат по-специално, че в спорното решение Комисията допуснала явни грешки в преценката, като счела, че е било възможно изявленията от и след юли 2002 г. да се възприемат от пазарите като поемане на задължение от страна на френската държава и че тази изявление са оказвали влияние върху положението на пазарите през декември 2002 г. Освен това FT сочи, че изводът на Комисията, че офертата за заем от акционер му предоставя предимство, тъй като не отговаря на критерия за разумния частен инвеститор, също е опорочен от явна грешка в преценката.
- 121 Така Френската република и FT изтъкват, че към момента на изявлението от 12 юли 2002 г. все още не е било решено от какво естество да са мерките, които ще се приемат по отношение на FT, и не било взето никакво решение за инвестиране, което да може да се квалифицира като категорично поемане на задължение от страна на френската държава. Това общо, направено под условие и правно необвързващо изявление не можело да се квалифицира като ясно, точно и неотменимо поемане на задължение от френската държава.
- 122 Освен това Френската република и FT оспорват извода, че изявленията от и след юли 2002 г. са оказали влияние върху представата на операторите на пазара през декември 2002 г. и са довели до необичайно и значително покачване на стойността на акциите и облигациите на FT. В частност изводите в доклад от 28 април 2004 г. били основани на неподходящ аналитичен метод и били недостатъчни, за да докажат както наличието на показателно необичайно покачване на курса на акциите на FT през юли 2002 г., така и наличието на причинно-следствена връзка между изявлението от 12 юли 2002 г. и това покачване.
- 123 В това отношение Френската република и FT уточняват, че в този доклад става въпрос само за последиците, които изявлението от 12 юли 2002 г. е предизвикало, както се твърди, на пазарите през юли 2002 г. Освен това докладът от 28 април 2004 г. не можел да анализира предполагаемите последици от изявлението 12 юли 2002 г. върху положението на пазара през декември 2002 г., тъй като било невъзможно те да бъдат разграничени от останалите събития,

настъпили в периода от юли до декември 2002 г., като добрите резултати и оперативните перспективи за FT през втората половина на 2002 г., разрешаването на случая с Mobilcom, назначаването на нов изпълнителен директор и представянето на план за уравнивяване.

- 124 Накрая, FT сочи, че Комисията е признала, че сама по себе си офертата за заем от акционер не е предоставила предимство на FT, тъй като то не я е приело, и изтъква, че било изключено пазарът да възприеме тази оферта като поето от френската държава задължение, надхвърлящо бъдещото ѝ участие в увеличаването на капитала, тъй като този проект бил строго ограничен до сумата 9 милиарда евро и със срок от 18 месеца. Позитивната реакция на пазарите се дължала главно на избора на новия изпълнителен директор на FT и на плана за подобряване на неговите оперативни резултати.

Съображения на Съда

- 125 С доводите си Френската република и FT по същество изтъкват, че Комисията неправилно е приела, че отделните мерки на намеса на френската държава между 12 юли 2002 г. и 20 декември 2002 г. представляват една-единствена мярка, че с изявлението от 12 юли 2002 г. френската държава е поела задължение, че изявленията от и след юли 2002 г. са повлияли върху представите на операторите на пазара през декември 2002 г. и че офертата за заем от акционер е предоставила предимство на FT.
- 126 В това отношение най-напред следва да се отбележи, че по-специално от съображения 188 и 189 от спорното решение следва, че Комисията не основава извода си за наличие на държавна помощ на констатацията, че френската държава е поела задължение с изявлението от 12 юли 2002 г.
- 127 По-нататък, по-специално от съображение 194 от спорното решение следва, че Комисията приема, че офертата за „заем[...] от акционер (което е предварителна стъпка с оглед на бъдещото участие на държавата в рекапитализацията на Предприятието) предоставя предимство [...] на FT, тъй като му позволява да увеличи средствата си за финансиране и да успокои пазара относно способността си да изпълни задълженията си в срок“ [неофициален превод]. Комисията добавя, че макар тази оферта да не е била приета от FT, „създадената на пазара привидност, че този заем е налице, може да предостави предимство на FT, тъй като пазарът е приел, че финансовото положение [на FT] е по-устойчиво“ [неофициален превод].
- 128 В съображение 196 от спорното решение, когато анализира ангажирането на държавни ресурси, Комисията добавя, че „потенциална допълнителна тежест за държавните ресурси е била създадена от съобщението за предоставянето на заема от акционер в съчетание с реализирането на предхождащи това предоставяне условия [...], създадената на пазара привидност за действителното предоставяне на този заем [...] и накрая, изпращането на подписания и парафиран договор за заем от ERAP на FT“ [неофициален превод].
- 129 От изложеното следва, че Комисията е преценила, че съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети заедно, са предоставили предимство, водещо до ангажиране на държавни ресурси по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 130 В този контекст, доколкото Френската република и FT считат, че Комисията неправилно е разгледала заедно съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, следва да се установи, че както беше посочено в точки 103 и 104 от настоящото решение, държавната намеса може да бъде под различни форми и мерките, чрез които се извършва, трябва да се преценяват в зависимост от техните последици. Следователно не може изначално да се

изключи възможността няколко последователни мерки да се разглеждат като една-единствена по-специално когато са така тясно свързани предвид хронологията на приемането им, целта им и положението на предприятието, че е невъзможно да бъдат отделени една от друга.

- 131 Очевидно е, че съобщението от 4 декември 2002 г. не може да бъде отделено от заема от акционер, предложен под формата на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро, който изрично се споменава в съобщението. В това отношение следва да се добави, че съобщението от 4 декември 2002 г. е направено в същия ден, в който Комисията е уведомена за заема от акционер.
- 132 Освен това Комисията правилно е приела, че заемът от акционер, за който на 4 декември 2002 г. са направени съобщение и уведомление, е предоставил на FT предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 133 Най-напред, както беше напомнено в точки 4, 6, 10 и 15 от настоящото решение, от съображение 212 от спорното решение е видно, че през периода март—юли 2002 г. Moody's и S & P са намалили кредитния рейтинг на FT до последната позиция в инвестиционния клас при отрицателна перспектива, като са посочили, че този клас се запазва само поради изявленията на френската държава във връзка с FT.
- 134 По-нататък, от цитираните в бележки под линия 112 и 116 от спорното решение изявления следва, че най-късно от 9 декември 2002 г. на пазарите е можело да се счита, че посочената в точка 132 от настоящото решение намеса на френската държава е гарантирала за следващите дванадесет месеца ликвидността на FT по отношение на неговите задължения.
- 135 Накрая, от точки 14 и 17 от настоящото решение е видно, че на 11 и 12 декември 2002 г. FT е пуснало две последователни емисии облигации на обща стойност 2,9 милиарда евро, на 15 януари 2003 г. е сключило заеми чрез издаване на облигации на обща стойност 5,5 милиарда евро и на 10 февруари 2003 г. е подновило част в размер на 15 милиарда евро от синдикиран кредит с настъпващ падеж.
- 136 От изложеното следва, че както правилно сочи Комисията в съображение 194 от спорното решение, заемът от акционер представлява предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, след като е позволил на FT „да увеличи средствата си за финансиране и да успокои пазара относно способността си да изпълни задълженията си в срок“ [неофициален превод].
- 137 Що се отнася до условието за ангажиране на държавни ресурси, което също е предвидено в член 107, параграф 1 ДФЕС, следва да се установи, че заемът от акционер се отнася до откриване на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро. Макар да е вярно, че FT не е подписало изпратения му договор за заем от акционер, посоченият получател е можел, както правилно установява Комисията в съображение 196 от спорното решение, да го подпише във всеки един момент и по този начин да получи правото незабавно да му бъде изплатена сумата от 9 милиарда евро.
- 138 Освен това в бележка под линия 116 от спорното решение Комисията посочва, че на 5 декември 2002 г. при представяне пред инвеститорите FT е посочило, че веднага може да разполага с „кредитната линия“, предоставена от френската държава, същия ден S & P е обявила, че френската държава ще предостави веднага заем от акционер, на финансовата комисия на Националната асамблея на Франция е било съобщено, че заемът от акционер „вече е предоставен на разположение на FT“, и на 9 декември 2002 г. Moody's е обявила, че е потвърдено „отпускането на кредитната линия в размер на 9 милиарда евро“.

139 Като се има предвид, от една страна, потенциалната допълнителна тежест в размер до 9 милиарда евро за държавните ресурси и от друга страна, цитираната в точка 107 от настоящото решение съдебна практика, Комисията правилно е установила, че посоченото в точка 132 от настоящото решение предимство е предоставено чрез държавни ресурси по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

По останалите аспекти на втората част от второто основание и на третото основание, изложени от Френската република и FT, както и по останалите основания, изложени от Френската република и FT

140 Следва да се установи, че етапът на производството не позволява спорът да бъде решен, що се отнася до второто и третото основание, изложени от Френската република и FT, доколкото се оспорва прилагането от Комисията на критерия за разумния частен инвеститор.

141 Същото се отнася и до първото основание, посочено от Френската република и FT, изведено от съществени процесуални нарушения и от нарушение на правото на защита, и до четвъртото основание на Френската република, изведено от липса на мотиви, и следователно до искането на дружествата Vouygues за отмяна на член 2 от спорното решение.

142 Ето защо дела T-425/04, T-444/04 и T-450/04 следва да бъдат върнати на Общия съд за произнасяне по посочените част от основание, основания и доводи, както и по направеното пред Общия съд искане, по което Съдът не се е произнесъл.

По съдебните разноски

143 Тъй като делата се връщат на Общия съд, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) **Отменя Решение на Общия съд на Европейския съюз от 21 май 2010 г. по съединени дела Франция и др./Комисия (T-425/04, T-444/04, T-450/04 и T-456/04).**
- 2) **Връща дела T-425/04, T-444/04 и T-450/04 на Общия съд на Европейския съюз за произнасяне по изложените пред него основания и по направените пред него искания, по които Съдът не се е произнесъл.**
- 3) **Съдът не се произнася по съдебните разноски.**

Подписи